

מבוא לסטטיסטיקה והסתברות

פרק 41 - סטטיסטיקה תיאורית-מקדם ההשתנות

תוכן העניינים

1. כללי 1

סטטיסטיקה תיאורית – מקדם ההשתנות:

רקע:

כאשר מחשבים סטיית תקן למספר קבוצות בעלי ממוצע שונה, השוואת מידת פיזור הנתונים אינה מתייחסת לערך מרכז הנתונים (לממוצע למשל).
על מנת לתת מדד פיזור המתחשב בממוצע הנתונים נחשב את מקדם ההשתנות –

$$CV = \frac{S(X)}{\bar{X}} : \text{Coefficient of Variation}$$

ככל שמקדם ההשתנות נמוך יותר, כך המשתנה מרוכז יותר סביב הממוצע, וככל שמקדם ההשתנות גבוה יותר, מידת הפיזור סביב הממוצע גבוהה יותר.

שאלות:

- (1) להלן נתונים לגבי ציונים במבחן באנגלית ב-3 כיתות מתוך שכבה י' בתיכון:

כיתה	ממוצע	מס' תלמידים	סטיית תקן
1	76	40	12
2	68	20	15
3	82	30	10

א. חשבו את מקדם ההשתנות בכל כיתה.

ב. מהי הכיתה הכי הטרוגנית?

- (2) נתונות שתי קבוצות: הממוצע בקבוצה א' הוא 100 והשונות 100. הממוצע בקבוצה ב' הוא 500 והשונות 400. באיזו קבוצה מידת הפיזור יחסית קטן יותר?

- (3) במפעל לייצור מצברים לרכב בדקו במשך 40 ימים את התפוקה היומית (מספר מצברים במאות) ואת מספר הפועלים שעבדו באותו היום. להלן טבלה המסכמת את האינפורמציה שנאספה על שני המשתנים:

מספר פועלים	תפוקה	ממוצע
15	48	
2	10	סטיית תקן

לפי קריטריון CV:

- א. הפיזור באופן יחסי שווה בין התפוקה היומית לכמות הפועלים העובדים ביום.
- ב. הפיזור יחסית יותר גדול עבור התפוקה היומית מאשר עבור מספר הפועלים ביום.
- ג. הפיזור יחסית יותר גדול עבור מספר הפועלים ביום מאשר עבור התפוקה היומית.
- ד. אין מספיק נתונים כדי לחשב את CV.

תשובות סופיות:

- (1) א. $\frac{\sigma}{\bar{X}}$. ב. כיתה ב'.

- (2) קבוצה ב'.

- (3) ב'.